

در یک شبکه اجتماعی داخلی هر کسی شبیه آنها نباشد، مطرود است دنیای کوچک ایتا

عطیه همتی

دبیرگروه گروه روز

فیلترینگ پیام‌رسان‌های بین‌المللی و شبکه‌های اجتماعی و پراکنده شدن آنها در هر کدام از پیام‌رسان‌های مختلف باعث به وجود آمدن دسته‌بندی‌های مختلفی بین آنها شد که هرکدام را درگیر فضای گِلخانه‌ای، ایزوله و گاهی یک‌دست‌شان کرد و باعث شد دست برخی گروه‌های سیاسی و یا حتی گروه‌های وحدت‌شکن را برای هدایت این گروه‌های از هم جدا افتاده حسابی باز کرده و با توجه به تعصبات و تعلقات آنها به موضوعات مختلف افکار آنها را در جهت مطلوب خود هدایت کند. مسیری که به جای همگرایی افشار مختلف مردم به یکدیگر آنها را رو به واگرایی برد و حتی در مقابله با یکدیگر قرار داد. مساله‌ای که در دو سه سال اخیر به خصوص بعد از التهابات ۱۴۰۱ به خوبی شاهد آن بودیم که اتفاقات کورچه و خیابان هبج شباهتی به بزرگنمایی‌های داخل شبکه‌های اجتماعی بین‌المللی نداشت؛ به گونه‌ای که گویی رقابت جانانه‌ای بین گروه‌های خیری فعال در این شبکه‌ها بر سر بزرگنمایی بی حد و حصر از واقعیت میدان وجود داشت تا بر شدت التهابات بیفزاید و افکار عمومی را به سمتی سوق دهد که کار را تمام‌شده ببانند و همچنین تمام گفت‌وگوهای مردمی و تولید محتواهایشان را به این سمت سوق دهد و حرّات کلام مخالف با این موضوع را از آنان بگیرد؛ به گونه‌ای که هنوز یادمان نرفته کاربران شبکه‌های اجتماعی اگر از میهمانی‌ها و یا روزمره‌هایشان محضراً تولید نمی‌کردند، اقدامی در جهت خلاف فضای حاکم بر شبکه انجام داده بودند و با بازخورد های شدیداللحنی روبه‌رو می‌شدند که اجازه زندگی عادی از مردم را می‌گرفت. اتفاقی که گونه دیگری از آن را در جریان مقابل شاهد هستیم. فضای گِلخانه‌ای و رادیکال حاکم بر برخی شبکه‌های اجتماعی داخلی متأسفانه در سال‌های اخیر به حدی جدی بوده که آنها را از واقعیت اجتماعی دور کرده‌است و خوداکثریت‌پنداری اشتباهی را به آنان داده است. اگر از لفظ گِلخانه برای توصیف این وضعیت استفاده می‌شود دقیقاً به خاطر اتفاق مشابهی است که در این شبکه‌ها در حال وقوع است. فضایی که باغبانان آن به شما القا می‌کنند که در یک محیط پاک و مطلوب هستید که اتفاقاً در اینجا امکان رشد و نمو مناسب دارید. آن وقت از باد و باران‌های ناگهانی و واقعی حاکم در طبیعت دور هستید و در این طبیعت ساختگی اما زیبا حضور دارید. شما خارج از گِلخانه با علف‌های هرز روبه‌رو هستید که شما را آلوده می‌کنند و جلوی رشد شما را می‌گیرند و موجب از بین رفتن حیات شما می‌شوند و همه آنچه که بیرون است غلط و اشتباه است و در تلاش است شما را از بین ببرد و نه تنها با آن از بیرون بدتان بیاید، بلکه باید در جهت مقابله با آن نیز اقدام کنید. اتفاقی که این روزها در پیام‌رسان‌هایی چون ایتا در حال وقوع است، دقیقاً مشابه آن چیزی است که بالاتر نوشتیم. رشد در گِلخانه‌ای که اجازه ورود و خروج اطلاعات در شبکه‌ها را نمی‌دهد و شما را آن‌طور که مقبول خودش است تربیت می‌کند. چون در صورت فهم واقعیت، شما ممکن است دیگر نظر اولیه خود را نداشته باشید. حال فرقی نمی‌کند شما کاربری معترض در جریان زن زندگی آزادی در ۱۴۰۱ باشید که دارد اخیراً التهاییات را در اینستاگرام فیلترشده و زه‌اشده دنبال می‌کند، یا یک اکانت ساده در ایتا داشته باشید که دارد کانال‌های مختلف خبری و تحلیلی را درباره موضوع حذف نام پدر از کارت ملی یا تذکر به قاعده‌مندی در مساله بی‌حجابی می‌خواند و اوضاع را آنقدر اسفناک جلوه می‌دهد که حذف نام پدر را مصداق عادی سازی «زنآزادگی» تلقی می‌کند. حتی می‌خواهد در اعتراض به این موضوع یک جنبش و اعتراض راه‌اندازی کند.